

Τι είναι οι Ισοτιμίες Αγοραστικής Δύναμης (ΙΑΔ) - Purchasing Power Parities (PPPs)

Οι Ισοτιμίες Αγοραστικής Δύναμης (ΙΑΔ) είναι δείκτες που εκφράζουν τις διαφορές του επιπέδου τιμών μεταξύ των χωρών. Οι δείκτες εκφρασμένοι σε νομισματικές μονάδες μας δείχνουν πόσο κοστίζει μια συγκεκριμένη ποσότητα αγαθών και υπηρεσιών στις διάφορες χώρες.

Οι ΙΑΔ μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως ισοτιμίες μετατροπής νομισμάτων για τη μετατροπή των δαπανών που εκφράζονται σε εθνικά νομίσματα σε ένα τεχνητό κοινό νόμισμα (το Πρότυπο αγοραστικής δύναμης), εξαλείφοντας έτσι την επίδραση των διαφορών στο επίπεδο τιμών μεταξύ των χωρών.

Στην απλούστερη μορφή τους, οι ΙΑΔ είναι σχετικές τιμές που δείχνουν την αναλογία των τιμών σε εθνικά νομίσματα του ίδιου αγαθού ή υπηρεσίας σε διαφορετικές χώρες. Για παράδειγμα, εάν η τιμή ενός λίτρου ενός συγκεκριμένου αναψυκτικού είναι 2,30 ευρώ στη Γαλλία και 2,00 δολάρια στις Ηνωμένες Πολιτείες, τότε η ΙΑΔ για αυτό το αναψυκτικό μεταξύ Γαλλίας και Ηνωμένων Πολιτειών είναι η αναλογία 2,30 ευρώ προς 2,00 δολάρια ή 1,15 ευρώ προς το δολάριο. Αυτό σημαίνει ότι για κάθε δολάριο που δαπανάται για αυτό το αναψυκτικό στις Ηνωμένες Πολιτείες, θα έπρεπε να δαπανηθεί 1,15 ευρώ στη Γαλλία για να ληφθεί η ίδια ποσότητα και ποιότητα – ή, με άλλα λόγια, ο ίδιος όγκος – αυτού του αναψυκτικού.

Στην πιο σύνθετη μορφή τους, οι ΙΑΔ αναφέρονται στα διάφορα επίπεδα συγκέντρωσης που συνθέτουν το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ), αλλά εξακολουθούν να είναι σχετικές τιμές. Σε υψηλότερα επίπεδα συγκέντρωσης οι σχετικές τιμές αναφέρονται σε όλο και πιο περίπλοκες ποικιλίες αγαθών και υπηρεσιών. Επομένως, εάν η ΙΑΔ για το ΑΕΠ μεταξύ Γαλλίας και Ηνωμένων Πολιτειών είναι 0,97 ευρώ ανά δολάριο, μπορεί να συναχθεί ότι για κάθε δολάριο που δαπανάται για το ΑΕΠ στις Ηνωμένες Πολιτείες, 0,97 ευρώ θα πρέπει να δαπανώνται στη Γαλλία για την αγορά ισοδύναμου όγκου αγαθών και υπηρεσιών.

Έρευνες Ισοτιμιών Αγοραστικής Δύναμης

Οι Έρευνες για τον υπολογισμό των Ισοτιμιών Αγοραστικής Δύναμης (ΙΑΔ) διενεργούνται σε όλες τις χώρες της Ευρώπης σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1445/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (<https://eur-lex.europa.eu>). Οι στατιστικές εργασίες διενεργούνται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Σύγκρισης της Eurostat και συντονίζονται από την Eurostat με την συμμετοχή του ΟΟΣΑ. Συμμετέχουν τα 27 Κ-Μ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ηνωμένο Βασίλειο, 5 χώρες υποψήφιες για ένταξη στην ΕΕ, 1 χώρα των Δυτικών Βαλκανίων και 3 χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ).

Το Εθνικό Στατιστικό Ινστιτούτο κάθε χώρας είναι υπεύθυνο για τη συλλογή των εθνικών δεδομένων τιμών ενώ η Eurostat είναι υπεύθυνη για τους υπολογισμούς και την δημοσίευση των αποτελεσμάτων, για τις 37 Ευρωπαϊκές χώρες.

Οι Έρευνες Ισοτιμιών Αγοραστικής Δύναμης, ως διεθνείς στατιστικές, χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση σύμφωνα με τους κανόνες χρηματοδότησης που έχουν τεθεί από αυτήν.

Σκοπός των Ερευνών Ισοτιμιών Αγοραστικής Δύναμης

Σκοπός των Ερευνών Ισοτιμιών Αγοραστικής Δύναμης είναι η παραγωγή δεικτών τιμών οι οποίοι θα επιτρέπουν διεθνείς συγκρίσεις τιμών αγαθών και υπηρεσιών.

Οι ΙΑΔ μετρούν την αξία του χρήματος σε μία εθνική οικονομία με βάση τον όγκο των αγαθών και υπηρεσιών που μπορούν να αγοραστούν με το νόμισμά της. Αυτό δίνει μια σαφέστερη εικόνα της κατά κεφαλήν παραγωγής της εγχώριας οικονομίας μιας χώρας απ' ότι μια απλή μετατροπή της αξίας του Ακαθάριστου Εγχωρίου Προϊόντος (ΑΕΠ), λαμβάνοντας υπόψη μόνο την συναλλαγματική ισοτιμία. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού είναι απαραίτητη η μετατροπή των ποσών σε μία κοινή νομισματική μονάδα.

Οι ισοτιμίες αγοραστικής δύναμης χρησιμοποιούνται, κυρίως, για:

- Τη μετατροπή των συγκεντρωτικών μεγεθών των εθνικών λογαριασμών σε συγκρίσιμους όγκους. Ειδικότερα, οι ΙΑΔ μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη σύγκριση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) διαφορετικών χωρών χωρίς να αλλοιώνονται τα στοιχεία από τα διαφορετικά επίπεδα τιμών σε αυτές τις χώρες.
- Την ανάλυση των σχετικών επιπέδων τιμών μεταξύ των χωρών. Για το σκοπό αυτό, οι ΙΑΔ διαίρονται με την τρέχουσα ονομαστική συναλλαγματική ισοτιμία για να ληφθεί ένας δείκτης επιπέδου τιμών που εκφράζει το επίπεδο τιμών μιας δεδομένης χώρας σε σχέση με άλλες.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρησιμοποιεί το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, εκφρασμένο σε ΙΑΔ, ως βάση για την κατανομή των χρηματοδοτήσεων από το Διαρθρωτικό Ταμείο Συνοχής, για να εξομαλυνθούν οι ανισότητες μεταξύ και εντός των 27 Κρατών-Μελών.

Μεθοδολογία των Ερευνών Ισοτιμιών Αγοραστικής Δύναμης

Οι Έρευνες για τον υπολογισμό Ισοτιμιών Αγοραστικής Δύναμης, που διενεργούνται από την ΕΛΣΤΑΤ, επικεντρώνονται στην παρακολούθηση των τιμών των προϊόντων (αγαθών και υπηρεσιών) που προορίζονται για τις καταναλωτικές ανάγκες των ιδιωτικών νοικοκυριών, για την ατομική καταναλωτική δαπάνη της γενικής κυβέρνησης καθώς και για τον ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου (επενδυτικά αγαθά και υπηρεσίες).

Η συλλογή των τιμών που αφορούν στην κατανάλωση των ιδιωτικών νοικοκυριών πραγματοποιείται με έξι ειδικές έρευνες, δύο από τις οποίες διενεργούνται δύο φορές το χρόνο, και την έρευνα Ενοικίων Κατοικιών η οποία πραγματοποιείται κάθε χρόνο. Τα δείγματα των ερευνών καθορίζονται σε συνεργασία των Κ-Μ, του ΟΟΣΑ και της Eurostat, ώστε να αποτελούνται από συγκρίσιμα και αντιπροσωπευτικά αγαθά και υπηρεσίες, με βάση τα πρότυπα δαπανών των Κ-Μ.

Η συλλογή τιμών που αφορούν στην ατομική καταναλωτική δαπάνη της γενικής κυβέρνησης πραγματοποιείται με την Έρευνα Μισθών σε συγκεκριμένες κατηγορίες επαγγελματιών της Γενικής Κυβέρνησης και της έρευνας στην Υγεία, με την οποία συγκεντρώνονται τιμές από νοσοκομεία που αφορούν σε συγκεκριμένες ιατρικές υπηρεσίες και προϊόντα.

Η συλλογή τιμών που αφορούν επενδυτικά αγαθά και υπηρεσίες πραγματοποιείται με την Έρευνα Κατασκευών, η οποία διενεργείται κάθε χρόνο για τη συγκέντρωση τιμών για την κατασκευή συγκεκριμένων τύπων κτιρίων και έργων πολιτικού μηχανικού καθώς και με την Έρευνα Εξοπλισμού, η οποία διενεργείται κάθε δύο χρόνια για τη συγκέντρωση τιμών για προϊόντα εξοπλισμού που αγοράζονται από παραγωγούς, εισαγωγείς ή από άλλες κατηγορίες αγοραστών.

Επιπλέον, εκτός από τις συλλεγόμενες τιμές, παρέχονται στην Eurostat ετήσια στοιχεία δαπανών σε βασικά επίπεδα των Εθνικών Λογαριασμών.

Τα ανωτέρω στοιχεία διαβιβάζονται στην Eurostat η οποία είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση, τον υπολογισμό και την διάχυση των αποτελεσμάτων των ερευνών Ισοτιμιών Αγοραστικής Δύναμης.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την μεθοδολογία κατάρτισης των ΙΑΔ και τα σχετικά αποτελέσματα είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Eurostat στη διεύθυνση [EUROSTAT> Purchasing Power Parities](#).